

УДК 338

Галина Нагорняк, Ігор Стойко

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**РОЗВИТОК ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ
ЕТАПІ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ПО ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЮ**

Halyna Nagornyak, Igor Stojko

**DEVELOPMENT OF TRANSFER OF TECHNOLOGIES IS IN UKRAINE ON
MODERN STAGE AND SUGGESTION ON HIS IMPROVEMENT**

Трансфер технології – передача технології, що оформляється шляхом укладення двостороннього або багатостороннього договору між фізичними та (або) юридичними особами, яким установлюються, змінюються або припиняються майнові права і обов’язки щодо технології та (або) її складових.

Основна мотивація трансферу технологій – це отримання доходів від роялті, проникнення на закордонні ринки, продаж товарів, що виготовляються на основі цих технологій, обмін технологіями й урегулювання конфліктів. Однією з привабливих боків трансферу є заощадження часу. Купівля ліцензії на технологію значно скорочує час, порівняно з ситуаціями, коли доводиться розробляти технологію від самого початку або намагатися уникнути порушення прав третіх осіб на інтелектуальну власність. Якщо трансфер технологій дозволить отримати прибуток за найнижчих витрат та якнайшвидше і якщо для цього потрібно придбати технологію за розумну ціну, то це варто зробити.

Прийнято виділяти три основні форми трансферу технологій: внутрішній трансфер, коли здійснюється передача технології від одного підрозділу організації іншому; квазивнутрішній трансфер, тобто рух технології всередині альянсів, союзів, об’єднань самостійних юридичних осіб; зовнішній трансфер, тобто процес поширення технології, в якому беруть участь незалежні розроблювачі та споживачі технологій.

Проблеми та низький відсоток реалізації проектів по трансферу технологій пов’язані головним чином з наступними причинами: відсутність в Україні сучасної законодавчої бази; незахищеність українських технологій відповідними міжнародними правовими актами, що робить на 99% неможливим міжнародний трансфер технологій (українські патенти встановлюють міжнародний пріоритет на винахід строком на один рік); відсутність централізації державних рішень з основних питань, включаючи юридичні, фінансові і політичні, через слабо контрольовану МОН позицію Державного департаменту інтелектуальної власності; відсутність в Україні венчурного капіталу та державної політики, що стимулює його утворення; відсутність у МОН та Мінпромполітики будь-яких централізованих бюджетних коштів на реформування сфери промислової інтелектуальної власності; відсутність координації дій в цій сфері між МОН, Мінпромполітики та НАН України.

Для швидкої та кардинальної зміни ситуації в кращий бік вважаємо необхідним: терміново створити Національну агенцію з питань трансферу технологій та інтелектуальної власності при Державному комітеті з питань науки та технологій України; ліквідувати Департамент інноваційної політики МОН, Держдепартамент інтелектуальної власності МОН, передавши всі функції, кадри та фонди Національній агенції по трансферу технологій; створити національну сітку центрів трансферу технологій, підпорядковану Національній агенції з трансферу технологій на основі регіональних сіток центрів УКРІНТЕІ та НВК “Наука”; передати цілісний майновий комплекс УКРІНТЕІ до підпорядкування Національному агентству з трансферу технологій.